

FYRBOXEN

Personaltidning utgiven under TÅG 150

Söndag 10 september 2006

Nyheter i korthet

Jubileumpoststämpel

Passa på och få TÅG 150 stämpeln. Posten finns på plats lördag och söndag i postvagsläpet som står bredvid Informationsvagnen.

Du kan även köpa vykort och frimärken.

Thomas Gustavsson tog bilden på postvagnssläpet och den långa kön med hugade "stämpelköpare".

Nöjda läsare

Det här är en favoritbild hos redaktionen. Vi får dagligen härlig feedback på tidningens innehåll och gillar det högeligen.

Här är det Bert O Bergström och Björn Svahn som gemensamt lusläser ett rykande färskt exemplar av Fyrboxen.

RAF

Från Vänster: Björn Svahn och Bert O Bergström. Foto: Alf Rosén

Spårspring!

Vänligen respektera förbudet för obehöriga att vistas i spår. Detta gäller även spårområdet inne på Museets område.

Koll på Tåghemmet

Bevakningen av entren till Tåghemmet på pernvagsbangården sköts av Gästrik Militärhistoriska förening i Gävle.

Det är 8 medlemmar som sysslar med detta under TÅG 150. Någon av dess finns alltid på plats, dygnet runt.

Föreningen medverkar också med 2 luftvärnskanoner upplastade på en järnvägsvagn som rullar i 1961-års godståg.

Alf Rosén fängade Patric Norrå på ett av sina vaktpass vid tåghemsentren.

Tågflanörer

Soliga lördagen bjöd på ett sällan skådat tågspetaktel runt museet. Barn, unga och gamla; alla var på plats och följde tågens rörelser. Jonny Hedberg i orange säkerhetsväst och Leif Andreasson var två av dem

RAF (text & foto)

Sköna toner från vändskivan

SJ:s musikkår från Stockholm med anor från 1924 underhöll på museets vändskiva under ledning av dirigenten Mikael Lagerström. RAF (foto och text)

Riksdagens Talman som konduktör

Vi hittade talmannen Björn von Sydow i full konduktörsuniform och i sin hobbyfunktion som TBF på ett av ångtågen. Han anlände med lunchtåget till Hennan och utlovade tjänst ända fram till 18-tiden.

Vi fick en kort pratstund med småmysige Björn. Han framhöll flera gånger sin respekt för Robert Sjöös arbete att förvandla museet från statisk uppställningsplats för lok till ett levande museum som det är idag. RAF (Foto: Alf Rosén)

Väder för Söndagen

Meteorolog Tomas Casselgren

En högtrycksrygg ger vackert och soligt väder. Efter en kylslagen morgon stiger temperaturen

till 20 grader på eftermiddagen. Mest svag vind.

Under måndagen väntas inga stora förändringar och det innebär vackert väder och ca 20 grader. Framåt kvällen sjunker temperaturen till 13-14 grader

Efterföljaren till ATC

Text Rutger Friberg Foto Alf Rosén

Om du är nyfiken på framtidens säkerhetsteknik; gör ett besök i Ansaldo Signal AB:s monter. Här kan du känna på morgondagens ATC, eller ERTMS som det heter. Du sitter i förarsätet och kör tåg i en simulator, nästan som på riktigt.

En dynamisk bild av vyn framför tåget projiceras på väggen framför simulatorn.

Vare sig du är teknik-freak eller bara allmänt nyfiken; det här är jättekul och vi rekommenderar en virtuell resa i tiden i Ansaldo's simulator.

Man kan indela tiden framöver ur järnvägens säkerhetssynvinkel i tre skeden. Idag och ett antal år framåt är ATC det svenska automatiska trafikkontroll systemet som finns installerat på loken och garanterar att inga lok krockar. Det är ett bra och omtyckt system, men har många år på nacken. Dessutom fungerar det bara i Sverige. Varje land i EU har sitt eget system.

Det andra skedet är ett första införande av nästa generations teknik i avvaktan på slutmålet. Detta övergångsskede kallas STM eller Specific Transmitter Module. Via denna teknik ska man fortsatt kunna kommunicera i ATC, och samtidigt ta steget in i ERTMS eller European Rail Traffic Management System, dvs det europeiska samverkande system som förhoppningsvis finns över hela kontinenten inom 20 år. Det är det tredje och slutliga (?) steget.

Det är just om denna spännande utveckling som man får information om i heta stolen hos Ansaldo.

Simulatorn är uppbyggd kring en PC och en widescreen framför där simulerat svenskt landskap med natursköna byggher susar förbi. Föraren får användarvänlig information och ska försöka anpassa sin

hastighet till den externa information han får, samt inlagda uppgifter om lokets vikt och bromstal. Prova på själv. Du får ett certifikat på genomförd körning om du fullföljer körningen.

Till PC:n ansluts en manöverpanel för att få hela operationen mer realistisk.

Hela simulatorn inryms i en PC som styr tågfarande och genererar grafiken framför

Eders redaktör fick chansen att bli lokförare för en stund och köra tåg i 130 km/h

Om tåget spårar ur

Text Rutger Friberg Foto Alf Rosén

Det här gänget börjar sin föreställning med att vräka en grusvagn ur spår; en åtgärd som får varje järnvägsman att rysa.

Sen plockar man fram utrustning ur Hjälpvagnen från Borås och visar hur fysikens lagar får hjälpa till att få vagnen på spår igen. Det här är BJs-gänget från Göteborg och Borås som visar hjälpvagnens kapacitet vid haverier

Hjälpvagnen heter Qgk 40-74-9460250-8 (se bilden ovan) och den var ursprungligen en personvagn CF4 med nr 2015 från 1912. Under 50-talet byggde man om 25 sådana vagnar till redskapsvagnar typ II vid SJ:s verkstäder i Tillberga och Östersund.

Just denna vagn har hela sin aktiva tid varit stationerad i Borås fram till 1991 då den förvärvades av Bergslagens Järnvägssällskap. Den har omfattande räddningsutrustning och väger över 25 ton.

Fyra värmesystem

En intressant observation är vagnens fyra(!) värmesystem som ska garantera att trötta och blöta räddningsarbetare kan klä om i rimlig värme även om det är vinter och iskyla ute. Förr rykte man ut med förman och 6 assistenter. Nuvarande styrka när BJs demonstrerar består av chefen Thomas Börjesson och fyra medhjälpare; Tommy Lager, Clas Orlander, Jan Karlsson och Jan Hageltorn.

Vagnen är uppbyggd i tre avdelningar med en personaldel med fasta bord och bänkar. Det finns även spis och skafferi för att kunna laga mat på utresan till en olycksplats, eftersom manskapet aldrig vet när tillfälle nästa gång bjuds till mat-

paus.

Sen finns ett domkraftsrum med som namnet avslöjar massor med olika domkrafter (upp till hela 120 tons lyftkraft = ett komplett stort ånglok) och travers för att få ut tungutrustning på banvallen. Sista avdelningen är en verkstad med främst stora rejäla verktyg.

Val av bärgningsmetod

När en vagn ska bärgas gör man först en skadebedömning och bestämmer vilken bärgningsmetod som ska användas och därmed vilka verktyg, domkrafter och andra hjälpaggregat som ska fram, plus rejält pallningsvirke.

Sen startar en väl intrimmad organisation där varje man vet sin uppgift och tyst och lugnt genomför den. Endast förmanens stämma ljuder klart och bestämt när varje delmoment ska koordineras. I vissa

skeden kan manuella domkrafter behövas. Normalt använder man dock tryckluft från hjälploket och via en jättelik mekanisk fördelare skickas "kraften" till de olika domkrafterna. När så en hjulaxel är tillräckligt i luften kan vagnen tryckas i sidled upp på spåret igen, och efter långsam sänkning är vagnen på spåret igen.

FYRBOXEN Personaltidning under TÅG 150. Nummer 4 2006-09-10. Utgiven av Järnvägsmusei Vänner.
Redaktör: Rolf Sten. Telefon och e-post till redaktionen, 026-144616, rolf.sten@banverket.se

Flash News!!

Vi har imponerats av dessa långa rader av biljettförsäljare och konduktörer som har haft ett slitigt jobb, med alla dessa horder av besökare och passagerare. Ett par utmärker sig dock

En konduktör fick det väldigt lätt. Han lämnade tillbaka påsen med biljetter, växel pengar och blankett orörda. Han hade nämligen blivit avslängd av tåget på grund av att det var så många passagerare att han inte fick plats.

En annan konduktör kunde inte hämta biljetterna, men han kom och redovisade. Han hade sålt biljetter ”in blanco” och hade olika varianter på priserna, eftersom olika passagerare påstod sig ha läst olika priser i tidningarna.

Alla har löst uppkomna situationer på ett kreativt och personligt sätt.

Pengagruppen

Busstidtabell

Fyrboxen kan som enda tidning(!) avslöja tiderna för busstrafiken mellan Tågghemmet och JVM för hela veckan. Som service till trogna läsare kommer dessa här:

SÖNDAG MORGON

Avgång Tågghemmet: Ankomst Hennan

06.00	06.10
06.30	06.40
07.00	07.10
07.15	07.25
07.30	07.40
07.45	07.55
08.00	08.10
08.15	08.25
08.30	08.40
08.45	08.55
09.00	09.10

SÖNDAG KVÄLL

Avgång Hennan: Ankomst Tågghemmet

16.00	16.10
16.30	16.40
17.00	17.10
17.30	17.40
18.00	18.10
18.30	18.40
19.00	19.10
22.00	22.10
22.30	22.40
23.00	23.10
23.30	23.40
00.00	00.10
00.30	00.40
01.00	01.10

Anm 1: Körtid Hennan – Tågghemmet: 10 min

Anm 2: Bussarna medtager även resenärer i omvänd riktning
Avgång från Tågghemmet 10 min innan avgång Hennan

Noterat från invigningen:

När ljuset i tunneln äntligen är ett lok

Text Rutger Friberg Foto Alf Rosén

Hennan Station invigdes med all den pompa och ståt som det anstår en historisk byggnad av denna dignitet. Precis kl 14 på lördagen löd fanfaren av SJ:s 20-manna orkester och inför tusentals besökare framför stationshuset klev Ingvar Oldsberg ut på trappan och mottog folkets jubel.

Efter några lyckade anspelningar på sitt egna TV-program ”På Spåret” och

avslöjandet att en ny omgång nu spelas in med Björn Hellberg som domare, kallade han fram Robert Sjöö. Sen blev det bejublad ord-duell kring tunnlar och lok (se rubriken ovan) innan Robert fick ge sig och istället invigaren och tillika Banverkets generaldirektör Per Granbom steg fram och förättade formalia. Nu är stationen i verkligt god jord.

Personalinformation

Personalexpeditionen

Här kan man få information om vad man ska göra, få armband som fungerar som biljett, lunchkuponger, turlistor, arbetsbeskrivningar, säkerhetsdokument mm. Alla måste besöka personalexpeditionen. innan man träder i tjänst. Personalexpeditionen kommer att finnas i Hennans stationshus.

Öppettiderna är:

S 10/9 06.00-19.00

M 11/9 08.00-16.00

Bra telefonnummer

Allmänna frågor om program mm

026-14 46 15

Trafikupplysning om tåg 7-10/9 kl.

9-17

026-14 45 62

Personalexpedition

026-14 45 63, 14 46 13

Grindarnatill museet kommer att vara låsta mellankl. 22.00 och 06.00 under TÅG 150.

Personalmat

Frukost

serveras mellan 06.00 - 09.00 på tågghemmet. Om du har speciella önskemål och mat p.g.a. allergi eller annat så talar du om det för den restaurangvagn du tillhör.

För dig som börjar tidigt med lokputs/stallvakt mm. ordnar vi frukost i personalrestaurangvagnen på området mellan kl. 06.00 - 07.00. Frukostkupong fås vid incheckningen.

Lunch

Lunchen serveras på museiområdet i två restaurangvagnar mellan kl. 11.00 - 14.00. (Vagnarna står bredvid museibygnaden - vid sista hallen.)

Maten hämtas i en av vagnarna - den andra vagnen är enbart för sittplatser. Det är många som skall äta på kort tid och det blir ont om sittplatser - sitt så kort tid som möjligt. Kaffe på maten kan du ta med dig ut. Extra sittplatser finns också i ”snickarboden” bredvid R-vagnarna. Lunchkuponger får du vid incheckningen.

Några av er har lunch på ”bortort”. Det kommer vi att ordna. Hur vi löser det får du reda på när du checkar in på personalexpeditionen.

Kaffe

Em-kaffe serveras i personalvagnarna kl. 14.00 - 17.00.

(För stall och verkstadspersonal finns tillgång till kaffe hela dagen på förrådet) **OBS** fikat är enbart till för personal i tjänst.